

BUDOUCNOST CÍRKVE

Stoleté výročí narození papeže Jana Pavla II. –
Benedikt XVI.

Oživte dar, který jste přijali –
papež František

**Problém výchovy katolické
mládeže: „pastorace
mimochoodem“ –**
Ing. Mgr. Karel Hlaváček, Ph.D.

**Dikasteria pro laiky,
rodinu a život**

Modlitba chval –
PhDr. Radek Tichý, Ph.D., S.L.D

2

červen
2020

EDITORIAL

Vážení čtenáři časopisu Budoucnost církve,

v květnu jsme si připomněli 100 let od narození svatého Jana Pavla II. Slova nejen o svatosti Jana Pavla II. píše Benedikt XVI.

„Svatý je ten, kdo nezaměřuje pozornost na sebe, ale vede nás k tomu, abychom viděli a rozpoznali Boha.“

Papež František nás upozorňuje, abychom neustrnuli na místě se slovy: „všechno se mění“.

Zápis ze zasedání Dicasteria pro laiky, rodinu a život naleznete také na těchto stránkách.

P. Radek Tichý předkládá liturgický pohled na Modlitbu chval.

Jak mladí prožívali omezení spojená s Covid-19 se dočtete v anketě.

Na podzim tohoto roku oslaví Sekce pro mládež 30 let od svého založení. Na několik otázek ohledně mládeže odpovídají 2 bývalí ředitelé P. Miroslav Šimáček a P. Vít Zatloukal.

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.“ Těmito slovy a slovy vděčnosti se s námi loučí ředitel Interdiecézního centra života mládeže Křížovatka v Příchovicích, P. Jozef Kadlic. Po dlouholeté službě našim mladým se vrací na Slovensko, kde se bude i nadále věnovat mladým lidem.

Stejně tak se loučím i já. Po několika letech společného setkávání nad stránkami tohoto časopisu vám děkuji za přízeň a přeji vám dostatek sil do všeho, co děláte pro druhé a pro mladé naší země.

V případě, že máte jakékoli připomínky či postřehy k časopisu, pište na mail: mladez@cirkev.cz. Budeme vděční za vaši zpětnou vazbu.

Veronika Lehrlová

BUDOUCNOST CÍRKVE, časopis pro podporu pastorace mládeže. Ročník XXVII., číslo 2.

Vychází 3x ročně.

Vydává: Asociace křesťanských spolků mládeže, z.s. a Sekce pro mládež České biskupské konference, Thákurova 3, 160 00 Praha 6.

Redakční rada: SCS. Lic. Kateřina Regendová, P. ThDr. Jan Balík, PhD., P. Mgr. Roman Kubín.

Šéfredaktor: P. Mgr. Kamil Strak

Redakce: Veronika Lehrlová, Marie Světníčková, Vojtěch Orlík a Kristýna Garguláková.

Adresa: Thákurova 3, 160 00 Praha 6, tel.: 220 181 739, mladez@cirkev.cz.

Grafika: Martin Vocet

Grafika obsahu a sazba: František Ettlér

Tisk: Tiskárna Kleinwächter, Frýdek-Místek

Registrace MK ČR E 18746. ISSN 1803-8131.

Objednávky přijímá redakce časopisu. Rozšiřuje se bezplatně.

OBSAH

Editorial.....	2
Úvodník	3
Stoleté výročí narození papeže Jana Pavla II.....	5
Oživte dar, který jste přijali	9
Problém výchovy katolické mládeže: „pastorace mimochodem“	11
Dikasteria pro laiky, rodinu a život.....	15
Modlitba chval.....	19
COVID-19.....	20
30. výročí Sekce pro mládež České biskupské konference.....	25
Studijně-formační kurz	28
Nakladatelství Paulínky.....	29

ÚVODNÍK

Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas (Kaz 3,1)

Všechno má svou určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas, praví Kazatel. I v mém životě nastal nyní čas poohlédnout se a poděkovat Pánu za krásných devět let života v Příchovicích.

Přijde mě, jako by to bylo včera, co jsem nastoupil. Ale nechci být příliš nostalgický. Proto raději půjdu rovnou k věci. Určitě by bylo co říct, protože devět let není úplně krátká doba, ale chci nechat v časopisu Budoucnost církve prostor i jiným a pokusím se být stručný. Chtěl bych především vyjádřit svou vděčnost

Bohu za to, že jsem mohl prožít krásný čas na krásném místě s krásnými lidmi. V průběhu těchto let jsem si ještě více uvědomil, že největším pokladem, který církev má, je člověk. Děkuji proto otci biskupovi Janovi Baxantovi za důvěru, kterou do mě vložil, když mě pověřil péčí o mládež v litoměřické diecézi. Jsem také vděčný za spolubratry kněze ze sekce, ale i ze společenství, za všechny mé týmáky a týmáčky a další spolupracovníky v Příchovicích, za spolupracovníky z našeho DCM, za všechny minulé i současné členy Sekce pro mládež a za všechny mladé lidi, které jsem potkal a i díky nim jsem prožil krásné chvíle nejen v Příchovicích, ale i na

různých velkých setkáních. Bůh pro mě připravil krásné dobrodružství a já jsem mu za to nesmírně vděčný. Jsem si vědom toho, že jsem mnoho dostal a skromně doufám, že jsem snad i něco dal ☺.

Chci se také omluvit všem, kterým jsem jakýmkoliv způsobem ublížil, nebo je pohoršil a prosím o odpuštění.

Chtěl bych vás také poprosit o modlitbu, abych byl i nadále dobrým nástrojem v Božích rukách a abych s laskavým srdcem doprovázel košické vysokoškoláky na cestě za Kristem, které mě od příštího akademického roku svěřil můj arcibiskup Bernard Bober. Je to pro mě nová výzva, na kterou se těším.

A v závěru mé reflexe schází jen jedno.

Popřát vám něco pěkného. Přeji vám, abyste se nebáli být takoví, jací jste, protože takové vás Bůh miluje. Jen si vzpomeňme na apoštoly. Oni také nebyli dokonalí, ale ochotni i přes pády kráčet za Kristem. Dnešní svět a zvláště mladý člověk nepotřebuje, abychom si hráli na něco, čím ve skutečnosti nejsme, ale abychom byli autentičtí a přes veškerou svou nedokonalost měli upřený pohled na Krista. Který nás učí přijímat všechny bez rozdílu a mít je rád.

S vděčností v srdci pamatuji a modlím se za vás.

*P. Jozef Kadlic,
ředitel IDCŽM Křižovatka Pířchovice*

STOLETÉ VÝROČÍ NAROZENÍ PAPEŽE JANA PAVLA II.

Benedikt XVI.

Emeritní papež Benedikt XVI. napsal kardinálu Dziwiszovi u příležitosti 100. výročí od narození svatého papeže Jana Pavla II. tento dopis.

Dne 18. května se v polském městečku Wadowice oslavovalo stoleté výročí narození papeže Jana Pavla II.

Polsko, rozdělené a obsazené třemi sousedními říšemi – Pruskem, Ruskem a Rakouskem – získalo po první světové válce nezávislost po více než jednom století. Byla to událost, která vyvolala velké naděje, ale také si to vyžadovalo velké úsilí, vzhledem k tomu, že obnovující se stát neustále cítil tlak obou mocností – Německa a Ruska. V této situaci útlaku, ale především naděje, vyrůstal mladý Karol Wojtyła, který bohužel velmi brzy ztratil matku, bratra a nakonec i svého otce, jemuž vděčil za svou hlubokou a vroucí zbožnost. Zvláštní přitažlivost mladého Karola k literatuře a divadlu ho vedla k tomu, aby po promoci studoval tyto obory.

„Aby se vyhnul deportaci na nucené práce do Německa, začal na podzim roku 1940 pracovat jako dělník v lomu patřícím k chemické továrně Solvay“ (viz Jan Pavel II., Dar a tajemství). „Na podzim roku 1942 učinil konečné rozhodnutí vstoupit v Krakově do semináře, který tajně organizoval krakovský arcibiskup Sapieha ve své rezidenci. Již jako dělník začal studovat teologii ze starých učebnic, aby mohl být 1. listopadu 1946 vysvěcen na kněze“ (srov. tamtéž). Teologii se však

učil nejen z knih, ale také čerpal užitečné poučení ze specifické situace, v níž se on a jeho země ocitli. To byl osobitý rys, který poznamenal celý jeho život a činnost; učí se z knih, ale také žije aktuálními otázkami, které ho trápí. Druhý Vatikánský koncil byl pro něj jako pro mladého biskupa – od roku 1958 pomocného biskupa a od roku 1964 krakovského arcibiskupa – školou pro celý jeho život a práci. Důležité otázky, které se zde objevily, zejména otázky pojednávané v takzvaném Schématu XIII – tj. budoucí konstituce *Gaudium et Spes* – byly jeho osobními otázkami. Odpovědi vypracované koncilem stanovily směr, kterým se ubírala jeho práce, nejprve jako biskupa a poté jako papeže.

Když byl kardinál Wojtyła 16. října 1978 zvolen Petrovým nástupcem, nacházela se církev v dramatické situaci. Závěry koncilu byly představeny veřejnosti jako diskuse o samotné víře, která zdánlivě ztrácela svůj charakter neomylné a nedotknutelné jistoty. Například jeden bavorský farář popsal tuto situaci následujícími slovy: *„Nakonec jsme upadli do klamné víry.“* Pocit, že už nic není jisté, že se všechno dá zpochybnit, byl navíc podporován způsobem, jakým se prováděla liturgická reforma. Nakonec se zdálo, že i v liturgii je možné všechno.

Pavel VI. dovedl koncil rázně a rozhodně až do jeho konce, po kterém čelil stále obtížnějším problémům, jež nakonec zpochybnily i samotnou církev. Sociologové srovnávali tehdejší situaci církve se situací Sovětského svazu za Gorbačova, kdy se při hledání nezbytných reforem nakonec zhroutil celý sovětský stát ve své podobě mocnosti.

Nového papeže očekával vskutku velmi obtížný úkol, který se sotva mohl vyřešit pouze lidskými silami. Hned zpočátku však Jan Pavel II. ukázal svou schopnost probouzet obnovený obdiv ke Kristu a k jeho církvi. Na začátku stála zahajující slova jeho pontifikátu, jeho výkřik: „Nebojte se! Otevřete, otevřete dokořán dveře Kristu!“ Tento tón charakterizoval celý jeho pontifikát a díky němu se stal obnovitelem a osvoboditelem církve. Je to proto, že nový papež pocházel ze země, kde byl koncil přijímán pozitivním způsobem. Rozhodujícím faktorem nebylo pochybovat o všem, ale vše s radostí obnovovat.

Na 104 velkých pastoračních cestách, které zavedly papeže do celého světa, kázal evangelium jako radostnou zvěst, čímž objasňoval také úkol přijímat dobro a Krista.

Ve 14 encyklikách představil víru církve a její lidskou nauku novým způsobem. Tím nutně vzbudil opozici v západních církvích, naplněných pochybnostmi.

Dnes se mi zdá důležité zacílit na správný střed, z něhož můžeme interpretovat poselství obsažené v různých textech a který vzbudil pozornost nás všech v hodině jeho smrti. Papež Jan Pavel II. zemřel v prvních hodinách svátku Božího milosrdenství, který on sám ustanovil. Chtěl bych zde nejprve uvést malou osobní poznámku, jež nám ukazuje něco důležitého,

abychom pochopili bytí a postoje tohoto papeže. Jan Pavel II. byl od počátku velmi uchvácen poselstvím krakovské řádové sestry Faustiny Kowalské, která prezentovala Boží milosrdenství jako podstatné centrum celé křesťanské víry a chtěla ustanovit svátek Božího milosrdenství. Po konzultacích papež pro něj stanovil neděli *in albis*. Než však učinil konečné rozhodnutí, požádal o stanovisko Kongregaci pro nauku víry, aby posoudila vhodnost takovéto volby. Dali jsme zápornou odpověď, neboť jsme se domnívali, že takové důležité a starobylé datum, plné různých významů, jako je neděle *in albis*, by nemělo být obtíženo novými myšlenkami. Přijetí našeho „ne“ rozhodně nebylo pro Svatého otce snadné. Ale udělal to se vsí pokorou a přijal i naše druhé „ne“. Nakonec zformuloval návrh, kterým sice ponechal neděli *in albis* její historický význam, ale umožnil začlenit Boží milosrdenství do jejího původního pojetí. Často se vyskytly případy, kdy na mě udělala dojem pokora tohoto velkého papeže, jenž se vzdal myšlenek jím upřednostňovaných, pokud nepřišel souhlas od oficiálních orgánů, o který se podle klasického postupu muselo žádat.

Když Jan Pavel II. vydechl na tomto světě naposledy, bylo to už po prvních nešporách svátku Božího milosrdenství. To osvětlovalo hodinu jeho smrti: světlo Božího milosrdenství zazářilo nad jeho smrtí jako poselství plné útěchy. Ve své poslední knize *Paměť a identita*, která vyšla téměř v předvečer jeho smrti, papež znovu krátce předložil poselství o Božím milosrdenství. Poukázal v něm na to, že sestra Faustina zemřela ještě před hrůzami druhé světové války, ale již rozšířila Pánovu odpověď na tyto hrůzy. „*Zlo nezaznamená konečné vítězství!*

Velikonoční tajemství potvrzuje, že nakonec zvítězí dobro; že smrt bude poražena životem a nad nenávistí převládne láska“.

Papežovi šlo celý život o to, aby objektivnímu centru křesťanské víry – učení o spáse – se u něj samotného dostávalo subjektivního přijetí a aby toto přijetí bylo umožněno i ostatním. Díky Vzkříšenému Kristu je Boží milosrdenství pro všechny. I když toto centrum křesťanského života je nám dáno pouze vírou, má také filozofický význam, protože – pokud Boží milosrdenství není faktickou skutečností – musíme se vyrovnávat i s takovým světem, v němž konečná protiváha dobra vůči zlu není rozpoznatelná. Nakonec musí každý vědět, že za tímto objektivním historickým významem se Boží milosrdenství v posledku ukáže jako silnější než naše slabost. Zde musíme nacházet vnitřní jednotu mezi poselstvím Jana Pavla II. a základními záměry papeže Františka: na rozdíl od toho, co se někdy říká, není Jan Pavel II. morálním rigoristou. Tím, že poukazuje na zásadní význam Božího milosrdenství, dává nám příležitost přijímat mravní nároky kladené na člověka, i když je nikdy nemůžeme plně uspokojit. Naše morální úsilí se uskutečňuje ve světle Božího milosrdenství, které se ukazuje jako síla, jež uzdravuje naši slabost.

Když Jan Pavel II. umíral, bylo náměstí sv. Petra plné lidí, zejména mladých, kteří se chtěli naposledy setkat se svým papežem. Nikdy nezapomenu na okamžik, kdy arcibiskup Sandri oznámil papežovo úmrtí. Především nezapomenu na okamžik, kdy velký zvon baziliky svatého Petra sděloval tuto zprávu. V den pohřbu Svatého otce bylo vidět mnoho transparentů s nápisem „*Imned svatý*“. Bylo to zvolání, které odevšad pramenilo ze setkání s Janem

Pavlem II. A nejen na náměstí sv. Petra, ale i v různých kruzích intelektuálů se hovořilo o možnosti udělit Janovi Pavlovi II. přídomek „*Veliký*“.

Slovo „*svatý*“ označuje božskou sféru a slovo „*veliký*“ označuje dimenzi lidskou. Podle zásad církve je svatost posuzována na základě dvou kritérií: hrdinských ctností a zázraku. Tato dvě kritéria spolu úzce souvisejí. Pojem „*hrdinské ctnosti*“ neznamená olympijský úspěch, ale skutečnost, že to, co je uvnitř člověka a skrze něj viditelné, nemá zdroj v člověku samotném, ale je to něco, co odhaluje působení Boží uvnitř něho a skrze něj. Nejde o morální soutěž, ale o zřeknutí se vlastní velikosti. Jedná se o člověka, který umožňuje Bohu, aby v něm působil, a tím skrze něho zviditelňoval Boží konání a moc.

Totéž platí i pro kritérium zázraku. Ani zde nejde o něco senzačního, ale o skutečnost, že uzdravující Boží dobrota se zviditelňuje způsobem, který přesahuje lidské kapacity. Svatý je člověk otevřený, proniknutý Bohem. Svatý je člověk otevřený Bohu, proniknutý Bohem. Svatý je ten, kdo nezaměřuje pozornost na sebe, ale vede nás k tomu, abychom viděli a rozpoznali Boha. Účelem procesů beatifikace a kanonizace je zkoumat právě toto podle norem zákona. Pokud jde o Jana Pavla II., oba procesy byly prováděny přísně podle závazných pravidel. Nyní se nám tedy představuje jako otec, který nám ukazuje Boží milosrdenství a dobrotu.

Obtížnější je správně definovat pojem „*Veliký*“. Během téměř dvou tisíc let dějin papežství byl přídomek „*Veliký*“ příznán pouze dvěma papežům: Lvu I. (440-461) a Řehoři I. (590-604). Výraz „*Veli-*

ky“ nese u obou politickou stopu, ale v tom smyslu, že díky politickému úspěchu se odhaluje něco z tajemství samotného Boha. Lev Veliký při rozhovoru přesvědčil hlavu Hunů Attilu, aby ušetřil Řím, město apoštolů Petra a Pavla. Beze zbraní a bez vojenské nebo politické moci se mu silou jeho víry podařilo přimět hrozného tyрана, aby zachoval Řím. V boji ducha proti moci byl duch silnější.

Řehoř I. nedosáhl úspěchu stejně nápadného, ale i tak se mu podařilo několikrát zachránit Řím před Langobardy; i on toho dosáhl tím, že postavil ducha proti moci, dosáhl vítězství ducha.

Když porovnáme příběh těchto dvou s příběhem Jana Pavla II., podobnost je nepopíratelná. Ani Jan Pavel II. neměl vojenskou sílu nebo politickou moc. V únoru 1989, když se hovořilo o budoucí podobě Evropy a Německa, někdo poukázal na to, že je třeba vzít v úvahu také názor pa-

peže. Stalin se tehdy zeptal: „*Kolik divizí má papež?*“ Samozřejmě, že neměl žádné. Moc víry se však ukázala jako síla, která na konci roku 1989 zvrátila systém sovětské moci a umožnila nový začátek. Není pochyb o tom, že papežova víra byla důležitým prvkem při zlomení této moci. I zde dozajista můžeme vidět velikost, která se projevila v případě Lva I. a Řehoře I.

Otázka, zda v tomto případě bude přídomek „*Veliký*“ přijat či nikoli, musí zůstat otevřena. Je pravda, že v Janovi Pavlovi II. se nám všem zviditelnila Boží moc a добрota. V době, kdy církev znovu trpí pod náporom zla, je on pro nás znamením naděje a útěchy.

Drahý svatý Jane Pavle II., modli se za nás!

Benedikt XVI.

Přeložil: P. Jiří Kratochvíl

OŽIVTE DAR, KTERÝ JSTE PŘIJALI

(z poselství papeže Františka 28. generální kapitule Salesiánů Dona Boska) Papež František připomněl salesiánům v Turíně, aby naslouchali hluku z oratoře. Připomněl také, že se všechno mění a že „nevíme dne ani hodiny“. Jak je to prorocké, je vidět z toho, že oratoř pár dní po zahájení kapituly ztichla kvůli koronavirové karanténě a na valdockém hřišti by bylo slyšet spadnout špendlík. Svět se opravdu mění, v posledních měsících doslova před očima.

Srdčně vás, milí bratři salesiáni, pozdravuji z Říma a děkuji Bohu, že jsem mohl nějakou dobu sledovat vaši práci při generální kapitule v Turíně. Je příznačné, že vás po mnoha letech Prozřetelnost zavedla na památné Valdocco, kde se kdysi naplnil zakladatelský sen Dona Boska a kde apoštol mládeže vykonal první kroky k založení salesiánské kongregace.

Jsem přesvědčen, že nejlepším doprovodem vaší kapituly a Ducha Svatého bude zvenku halas z oratoře, který bude provázet vaši kapitulou a oživí charisma vašeho zakladatele. Nezavírejte se před tím hlukem! Dovolte, aby vás provázel při rozlišování a povzbuzoval ve vás vzpomínku na tváře tolika mladých, kteří se z nejrůznějších důvodů nacházejí jako ovce bez pastýře (srov. Mk 6,34). Tento halas vás přiměje k tomu, abyste se dokázali probudit ze spánku a abyste byli pohotová ke kreativní práci ve smyslu vaší salesiánské identity.

Když přemýšlíme o salesiánovi pro dnešní dobu, musíme pochopit, že jsme vrženi do proměnlivého času se všemi nejistotami, které z toho plynou. Nikdo nedokáže s jistotou říci (což asi nedokázal nikdy), co nás čeká příští den ve společnosti, v ekonomice, ve výchově nebo v kultuře. Nejjistota

a „tekutost“ událostí, ale především rychlost, s níž jedna následuje druhou, přetoknost, s níž se o nich informuje, vytváří situaci, kdy každá předpověď je odkázána k rychlému přepisování (srov. Veritatis gaudium, 3–4). To se potvrzuje zvláště vzhledem ke světu mladých lidí, na něž se orientujete a který je v neustálé transformaci. Zde je zapotřebí dvojí vnímavosti: vzhledem ke světu mladých a jejich potřebám a vzhledem k Duchu Svatému a ke všemu, co prochází jeho proměnou.

Stojíme před velkým nebezpečím, že budeme jenom pořád dokola opakovat, že „se všechno mění“. Že podlehneme paralýze, znehybnění Pánových učedníků.

Mohli bychom být také kontaminováni skepti a pesimismem vzhledem k okolnímu světu, a to nejen ke společnosti, ale také ke kongregaci, ke spolubratřím a k životu v církvi. Takový postoj končí bojkotem jakékoli odpovědi a alternativy, nebo nás může vést k slepému optimismu, který zase přehlídí komplexnost situace a nakonec vede jen k planému aktivismu. Ani pesimismus, ani optimismus nejsou dary Ducha Svatého, protože obojí vede do začarovaného kruhu, kdy se točíme kolem sebe samých (srov. Christus vivit, 35). Nesmíme

se ani zcela přizpůsobit módní kultuře, ani se utíkat do imanence hrdinských „zlatých starých časů“. V neklidných dobách je dobře naslouchat slovům sv. Pavla Timoteovi: „Proto ti kladu na srdce, abys rozněcoval oheň Božího daru, kterého se ti dostalo vzkládáním mých rukou. Neboť Bůh nám

nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha síly, lásky a rozvahy.“ (2Tim, 6–7)

Převzato ze salesiánského magazínu 2/2020

PROBLÉM VÝCHOVY KATOLICKÉ MLÁDEŽE: „PASTORACE MIMOCHODEM“

Ing. Mgr. Karel Hlaváček, Ph.D.

Současný mladý katolík žije v pluralitním světě masové vzdělanosti. Pluralita má u nás podobu náboženských menšin a většinové společnosti žijící mimo náboženské tradice; vzdělanost má podobu vysokoškolského studia pro nadpoloviční většinu populace. Jak v takovém prostředí provádět výchovu mládeže tak, aby náboženské menšiny nepřišly o své věřící? Tuto otázku si musí pokládat i největší česká církev, církev římskokatolická. ročí od narození svatého papeže Jana Pavla II. tento dopis.

Katolická pastorace dětí a mladých, jak jsem ji sám zažil v posledních několika desetiletích, kdy jsem sám vyrůstal, je postavena následovně: na výuce náboženství a dětských mší svatých u menších dětí; v pozdějším věku se přechází ke „společům“, setkáním mládeže a k pobytům v diecézních centrech. Na vysokých školách doplňuje tuto strukturu Vysokoškolské katolické hnutí a akademické farnosti. Jedná se o strukturu dostačující? Popřípadě: jaké má slabiny?

V současnosti už nedokáží plně zhodnotit raná stadia pastorace týkající se menších dětí. Je ale zřetelné, že zde hlavní roli hraje předobraz rodičů, jejichž žitá víra se do dítěte vtiskuje; školní výuka náboženství nebo mše svaté pro děti jsou nutně pouze vedlejší. To současně staví církev do poměrně jednoduchého postavení: zodpovědnost mají nutně zejména rodiče, kteří jsou současně nenahraditelní. Vždy lze samozřejmě zlepšovat kvalitu výuky, vždy lze udělat mše

zajímavější a poutavější. Ale pokud někde vzniká vážný problém, vzniká primárně vždy v rodině, ne na straně církve.

Mnohem obtížnější začíná být věc u středoškolského věku „dětí“. Mládež se zde nachází v období, kdy působení rodičovské výchovy ztrácí svůj vliv a mladí lidé už potřebují něco dalšího, co by jim tradici víry zprostředkovalo. K tomu má sloužit struktura katolických společenství, širších setkání mládeže a diecézních center života mládeže. Organicky podobnou strukturou jsou i vysokoškolská „spolča“ (jako např. Vysokoškolské katolické hnutí). Přežití katolického vyznání v tuto chvíli přechází z velké části právě na tyto církevní struktury. Jak se s tímto úkolem vyrovnávají?

Odpověď zřejmě musí znít: až překvapivě dobře; ovšem s jednou velmi podstatnou výhradou. Předávání tradice se u mladých lidí do velké míry neděje na úrovni vzdělávání a budování kritického vhledu; ba právě naopak. Primární jsou zde společenství

a sdílené rituály, při nichž se obsahy víry a tradice předávají jaksi „mimochoodem“. To, co je předáváno, se nediskutuje, nerozebírá, neospravedlňuje, neprohlubuje, nýbrž předává jako hotový „pravdivý“ produkt.

Nejtypičtějším příkladem tohoto způsobu „pastorace mimochoodem“ jsou diecézní centra mládeže. V nich nejde o přípravu na setkání s převážně sekulárním světem, v němž bude muset svoji víru obhájit před námitkami a odlišnými zvyklostmi; nejde v nich ani o prohlubování víry ve smyslu pěstování nějaké spirituality; příchozí je tu spíše ze všech stran obemknut silně náboženským prostředím v tradičním smyslu, tedy s obsahy víry, které jsou autoritativně předávány jako definitivní.

Primární je společný program, při němž se vytvoří silná komunitní sounáležitost. Při sportovním víkendu si mladí lidé jdou zahrát volejbal či fotbal či jdou na lyže; při tanečním víkendu se učí tančit atp. Tento program je pak ze všech stran zarámován nábožensky: od ranní a večerní modlitby přes mši svatou a modlitby před jídlem, citáty z Písma visící na zdech atp. Člověk je tak jakoby „objat“ či „pohlcen“ prostředím, ve kterém je náboženství zcela samozřejmé; je tu pevně zabudované do struktury času a prostoru, ve kterém se mladí lidé pohybují.

Tento vzorec se opakuje i na vysoké škole. Vysokoškolské katolické hnutí je v mnoha ohledech prostě „spolčo“ ve středoškolském smyslu pro starší věkovou kohortu. Mládež definitivně dospěla, už to nejsou středoškolská adolescenti, nýbrž mladí lidé zhruba mezi dvaceti a třiceti lety. Ale to, co je zde předáváno, je stále podobné jako

dříve: společná kytarová mše, společný výlet atp. Pouze intenzita náboženského kontextu se postupně vytrácí; to proto, že v prostředí velkých univerzitních měst není možné individuálně „obemknout“ tak pevně jako na venkovském diecézním centru mládeže, kam se klasicky jezdí na vícedenní pobyty.

„Pastorace mimochoodem“ se zčásti potvrzuje jako chytrá strategie. Zkušenosti hovoří o tom, že mladí lidé hledají především společenství, kamarády, sounáležitost, milostné vztahy. To jim středoškolská i vysokoškolská pastorace mládeže nabídne – a jako součást balíčku přidá katolickou tradici. Mnohem spornější už je, co mládeži nabídne v oblasti prohlubování víry, ať už z hlediska duchovního nebo intelektuálního. Sporné zkrátka je, zda se tu skutečně předalo něco více než poněkud zautomatizovaná tradice postavená na kouzlu emocionálního sepětí s kolektivem ostatních mladých. Vkrádá se podezření, že se pouze opakuje vzorec rané socializace, kdy dítě mělo nekriticky přijmout to, co mu říkali rodiče. Pouze byly vyměněny autority: tam, kde autorita rodiče poněkud omšela, je postavena autorita kněze podložená touhou mladého člověka po kolektivu, ve kterém bude přijat.

Kritika samozřejmě nemá být absolutní. V prostředí „pastorace mimochoodem“ se nachází mnoho opravdových lidí, kteří svoji inspirativnost účinně vyzařují do okolí, a pocit lidské sounáležitosti v diecézních centrech mládeže bývá někdy natolik hluboký, že by se neměl podceňovat ani z duchovního hlediska. I tak se ale nelze ubránit pochybám o směřování pastorace mladých lidí.

„Pastorace mimochodem“ u středoškolské a vysokoškolské mládeže se projevuje jako povedená jen do té chvíle, než se mladý člověk začne jaksi „mimochodem“ setkávat se sekulárními či dokonce antináboženskými obsahy. A to v sekulární společnosti masového vzdělávání velmi pravděpodobně začne. Před nimi pak typicky bude poměrně bezbranný: jak odpovědět na ateistovy námitky? Jak obhájit svoji víru před spolužákem, který sympatizuje s buddhismem? To nebude vědět, na to ho nikdo nepřipravil.

Mladí lidé pak často reagují defenzivně: uzavírají se do své tradice, a zatímco v běžném profesním životě jsou často nuceni rozsáhle používat rozum, v katolickém prostředí rozum vypínají. Zde se nepřemýšlí, zde se věří, hájí se. Pokud je tlak okolního prostředí nebo jejich vlastních námitek příliš velký, mohou se poddat a tradici opustit – není totiž, jak ji obhájit před sebou ani před ostatními. Jednodušší je situace pouze v případech, kdy lidé prožívají svou víru především emocionálně – tam klesá potřeba vlastní postoje racionálně obhajovat a náboženský život může nerušeně plynout dál. I tak se ale jedná o problém – vždyť vysokoškolské studium systematicky rozvíjí především rozum, a to i u lidí, kteří nejsou primárně racionálně orientováni.

Mladí lidé tak často žijí v prapodivně rozděleném světě, ve kterém nelze smířit víru a rozum ani emoce a rozum. Žije se z konzervování tradice. Politováníhodné je, že spolu s vyřazením rozumu se uzavírají cesty k prohlubování duchovního života. Vždyť jaké možnosti má ještě člověk, který se domnívá, že „v katolické církvi se nepřemýšlí, ale věří“, než žít víru povrchně?

Obávám se, že nemnohé. Rozum je blokován, zbývají emoce. Cesta emocionálního propojování obsahu Písma se „srdcem“, která je běžná v charismatických hnutích, se mi v tomto případě jeví být asi jedinou zajímavou a nosnou cestou. Osobně s ní ale nemám zkušenosti, a tak organickou návaznost „pastorace mimochodem“ na charismatické hnutí nemohu potvrdit; v diskusi s příznivci charismatického hnutí jsem vyslechl i názor, že pro typického „absolventa“ „pastorace mimochodem“ jsou charismatici příliš radikální či „potrhli“. Sám vnímám hlubokou propast mezi apofatickou cestou tíhnoucí k mystice, jež oslovuje mě, a „pastorací mimochodem“. Tady lze organickou návaznost vybudovat opravdu těžko.

Pod vším nánosem náboženské tradice je mezi mladými katolíky cítit hluboký náboženský indiferentismus. Jak by ne – vždyť už od střední školy je hlavní motivací mladého člověka, který se účastní katolických akcí, začlenění do kolektivu, hledání kamarádů, přátel, partnerů a partnerek. Obsahy tradice přijímal proto, že prostě byly přítomny. Spolu s vysokoškolským rozvolňováním vztahu k autoritám a postupné individualizaci se takové obsahy postupně čím dál více jeví jako zbytečný balast – stačí s ostatními chodit na výlety a akce a najít si v křesťanském prostředí manžela či manželku, u kterých díky jejich tradičnosti bude nižší pravděpodobnost rozvodu než u sekulárních partnerů. Církevní rituály postupně zůstávají jako zdobná vějička okolo jádra, které se vytrácí.

Nepříjemné rovněž je, že „pastorací mimochodem“ nelze přitáhnout kohokoli, kdo není katolicky vychovávan od počátku. Tito lidé totiž nedokáží automaticky

„splynout“ s rituály, nedokáží přijímat obsahy víry „mimochoodem“. Pastorce mládeže tak do velké míry funguje pouze na bázi „konzervování“ už existujících katolíků, nedokáže ovšem oslovovat lidi nové. Vzhledem k tomu, že pod tlakem okolí někteří věřící odpadnou, se jedná o jakousi církevní defenzivní strategii připomínající péči o chátrající dům s minimálním rozpočtem. To, že padá omítka, se musí snést.

O problému se ví. Strukturu pastorce tak v univerzitních městech doplňují akademické farnosti, které mají nabídnout jak intelektuální schopnost obhájit si svoji víru v sekulárním světě, tak cestu k prohlubování duchovního života. Např. pražská akademická farnost nabízí množství duchovní četby, přednášky, kurzy kontemplace atp. Nemám komplexní přehled o ostatních akademických farnostech, ale zdá se, že i další větší města (namátkou Hradec Králové či Olomouc) nabízejí zajímavé prostředí. „Pastorce mimochoodem“ je zde nahrazena „přímou pastorcí“, která namísto kolektivních emocí spoléhá na individuální vzdělatelnost a zájem o duchovní život. Tyto prvky vycházejí vstříc jak pluralitě společnosti, tak jejímu vzdělanostnímu charakteru.

Otázkou ale zůstává: stačí akademické farnosti na tento obtížný úkol samy? Neměla by pro duchovní vzdělávání i duchovní život připravovat půdu už středoškolská

pastorce mládeže? K tomu zatím nedochází, a tak významná část vysokoškolské pastorce (tj. struktura VKH a různá setkávání mládeže) na úkolu akademických farností de facto nespolupracují, ale snahou o kopírování středoškolské „pastorce mimochoodem“ k němu spíše vytvářejí opozici. Stávají se snahou o konzervování dětské víry, což v pluralitním a vzdělaném prostředí nutně vede k erozi náboženského obsahu.

V současném světě se „pastorce mimochoodem“ přežívá. Blokuje rozum mladých lidí a nenabízí jasný směr k prohlubování víry. Výchovu je třeba už na středních školách obohatit o „přímou pastorcí“, o prohlubování rozumových a duchovních kvalit mladých lidí za hranic automatického přijímání obsahů víry. To by umožnilo organičtější návaznost pokročilejší pastorce na vysokoškolském stupni. Odpovědí na otázku, jak provádět pastorcí mládeže ve společnosti, která v pluralitním prostředí poskytuje masám lidí vysokoškolské vzdělání, zní: naplno využít nejen touhu po pospolitosti, ale i rozum mladých lidí.

Ing. Mgr. Karel Hlaváček, Ph.D.

Autor je sociolog.

Převzato z Christnet.eu

DIKASTERIA PRO LAIKY, RODINU A ŽIVOT

Přinášíme vám stručný výstup ze zasedání Dikasteria pro laiky, rodinu a život, které proběhlo ve Vatikánu v listopadu 2019.

Podněty z 1. setkání členů a konzultorů Dikasteria pro laiky, rodinu a život

Podněty k aktivitám k posílení identity a křesťanského povolání laiků

1. **Mezinárodní setkání laiků** (s důrazem na znamení času, která jsou základem II. vatikánského koncilu a odsud odvozeného chápání laiků; šířit závěry ze setkání zodpovědných za laiky při jednotlivých biskupských konferencí).

2. Podporovat **online-katechezi na téma povolání a identita laiků** (její součástí by mohly být video dokumenty o svatosti laiků, včetně manželských párů; zúročení svátosti křtu, biřmování, manželství s ohledem na zeměpisnou různorodost a životní stav; pro šíření katechezí lze využít například postní doby).

3. Vybídnout kněze a zvláště biskupy, aby zintenzivnili zapojení laiků do církevního života (kurzy nebo návštěvy *Ad limina*; laičtí vyučující a vychovatelé v semináři; eventuální spolupráce s Kongregací pro klérus a pro biskupy).

4. V rámci návštěv *Ad limina* definovat tak zvanou dobrou praxi, která rozvíjí vnímání úlohy laiků v církvi a ve společnosti.

Podněty v oblasti formace laiků k veřejnému životu

1. Uspořádat formační kongres (ve Vatikánu) s představiteli různých společenských oborů z řad laiků, aby jejich přítomnost v daných oborech byla pro společnost zárodkem svatosti (v oblasti podnikání, vědě, komunikaci); konkrétně bylo navrženo setkání tematicky zaměřené na používání prostředků komunikace, sociálních sítí atd.).

2. Propagace formačních kurzů k veřejnému životu (pořádání *online kurzů*, praktických seminářů a workshopů dialogu, videí, dobré praxe atd., do kterých by se zapojili mladí lidé i dospělí, politici, aby šířili sociální nauku církve. Využít návštěv *Ad limina* a organizovaných událostí jako SDM, Světový den rodin (dále SDR), webové stránky a sociální sítě pro šíření materiálů v různých jazycích).

Podněty pro život rodin

1. Na základě provedených studií (dotazníky, odborné komise) vypracovat směrnice pro přípravu na svátost manželství (před jejím udělením i po něm; zahrnovala by provázení rodin, výchovu dětí atd., ať už ze

zkušeností rodin samotných, nebo hnutí, uskupení).

2. Dikasterium by mělo poskytovat materiály pro spolupráci při předávání víry v rodině (*newsletter*, webové stránky, dokumenty a pastorační zkušenosti v různých jazycích, případná spolupráce s univerzitami atd.)

3. Uvažovat, jak se mohou manželské páry (rodiny) více zapojit do církevních struktur (zúročí se tak svátost manželství, podpoří se komplementární dary každého; jak muži, tak ženy se více zapojí do života církve)

4. Uspořádat seminář na téma kritický přístup k novým technologiím, používání sociálních sítí v oblasti formace rodin.

5. Podpora formace a vyslání misijních rodin, posílit misijní rozměr ve farnostech.

6. Do misálu začlenit texty a modlitby věnované svatým manželským párům.

Návrhy aktivit v oblasti pastorače dětí

1. Podporovat pěstounskou péči a adopci, i na dálku (kampaň; SDM, SDR; předmanželský katechumenát).

2. Podpora přímých mimocírkevních iniciativ pro děti za účelem šíření katolické kultury v různých oblastech (skaut, sport, ekologie, věda atd.).

3. Vyzvat papeže k apoštolské exhortaci dětem a/nebo kanonizaci postiženého dítěte.

4. Vytvořit databanku na webových stránkách dikasteria s pastoračním materiálem a zkušenostmi.

Návrhy aktivit pro seniory

1. Podporovat dobrovolnickou službu starým lidem, rodinám v obtížích, shromažďovat dobrou praxi (na diecézní nebo farní úrovni; docenit situaci vdovectví)

2. Propagovat zavedení Světového dne seniorů.

3. Založit program na podporu mezigeneračních vztahů (využít SDM, SDR atd.).

4. Vytvořit databázi na webových stránkách dikasteria s pastoračním materiálem a zkušenostmi.

Podněty aktivit ve prospěch žen

1. Vytvořit „think tank“ o ženské genialitě, aby byla lépe doceněna úloha ženy v církvi a ve společnosti (identita a komplementárnost muž-žena, otcovství/mateřství a sňatkovost, přítomnost mužů v pracovních skupinách).

2. Mezinárodní setkání na téma „žena“ (mohlo by zahrnovat témata jako „žena, práce a rodina“, chudoba, vzdělání, komplementární úloha ženy ve vztahu ke kléru/biskupům, ženy pracující v kurii atd. Příležitostí by mohlo dát výročí 25 let konference v Beijingu, pak šířit závěry na místní rovině).

3. Motivovat přítomnost že na zodpovědných místech v kurii a na soudech soudů - diecézní, národní rovina, ve Svatém stolci.

4. Podporovat nástroje, které by podněcovaly prenatalní výchovu pro lepší vnímání daru života.

5. Vytvořit databázi na webových stránkách

kách dikasteria s pastoračními dokumenty a zkušenostmi.

Návrhy aktivit pro mládež

1. Vést pastorační mládeže směrem k povědomí o povolání (formace z pohledu rozlišování povolání, vypracovat pro mládež a s mládeží v diecézi).

2. Podporovat v mládeži **pedagogiku** hodnot s dostupnými a objektivními informacemi na téma citová a sexuální výchova, závislosti, integrální ekologie atd. (využít SDM; bylo by možné uvažovat o vydání „Lovecat“ s tématem antropologie a láska; eventuální spolupráce s Kongregací pro katolickou výchovu).

3. Zintenzivňovat doprovázení mládeže ve všech etapách života (období po biřmování, po SDM, projekty pro volný čas, sport, voluntariát, pastorační ve škole a v práci; mladí lidé ať doprovázejí další mladé).

4. Jmenovat poradce pro dikasterium z řad mládeže.

5. Pořádat diecézní dny mládeže v misijním duchu (nejen slavení) po vzoru přípravných setkání SDM a těch, která následují po SDM.

Návrhy aktivit církevních hnutí a společenství

1. Podpořit **doprovázení hnutí a spolků a jejich vzájemnou spolupráci** (věnovat se důležitým tématům, jak interním tak externím, například: *sentire cum ecclesia*, sounpodstatnost charismat z ekleziologického pohledu a jeho zohlednění v pastorační,

nová generace leadrů, misijní povolání atd.)

2. Hlubší poznávání jednotlivých hnutí a společenství, upřesnit charakteristiku každého, prohloubit důležitá kritéria za účelem rozlišování těchto skupin (procírkevní duch, veřejný nebo soukromý charakter atd.)

3. Podporovat vzájemná setkávání hnutí a společenství (vytvořit síť), podporovat kontakty zodpovědných za hnutí s biskupskou konferencí (nebo diecézí) pro usnadnění výměny zkušeností a k lepšímu vzájemnému pochopení a sdílení.

Návrhy aktivit v souvislosti s životem

1. Vytvořit trvalou komisi napříč dikasterii zaměřenou na lidská práva ve všech životních etapách (lze také rozšířit na další náboženská skupiny a občanské instituce).

2. S prorockým pohledem a vědeckými poznatky přijmout **ochranu života ve všech jeho etapách**, použít kritéria z encykliky *Laudato si'* (postoj „pro život“, do kterého by ústilo vše ostatní: otázka potratů, postižení, chudoba, migrace, staří lidé atd.; vytvořit platformu, která by spojovala různá hnutí pro život; pokud možno spolupráce s dikasteriem pro lidský rozvoj, hledat společná témata).

3. Věnovat se tématu plodnosti a porodnosti (otázky kulturní, poukázání na plodnost, přirozené metody, prenatalní život a paliativní péče, přijetí života).

4. Dikasterium by se mělo stát referenčním bodem pro postižené lidi (shromáždit texty papeže o doprovázení rodin nebo jednotlivců, kteří se starají o postižené lidi;

inkluzi postižených lidí v přípravě na svá-
tosti; zvážit možnost jmenovat poradcem
člověka s postižením).

Návrhy napříč všemi tématy

1. Využít *návštěvy Ad Limina* (proto-
že biskupové shromáždění v biskupských
konferencích jsou našimi partnery), aby-
chom shromáždili hodnotné zkušenosti,
podpořili a šířili různé projekty.

2. Vytvořit informační středisko nebo
databázi na webových stránkách (či strán-

kách dikasteria) podle různých kompeten-
cí/prací dikasteria.

3. Co se týče jednotlivých návrhů, využít
stávajících komunikačních nástrojů, jaký-
mi jsou: twitter, krátká videa, dobrá praxe
atd.

4. Tam, kde je to možné, upřednostnit
spolupráci jednotlivých dikasterií za úče-
lem společné reflexe, podporovat a šířit
projekty dikasteria.

5. Využít velkých událostí, jako je SDM
nebo Setkání rodin pro propagaci dobré
praxe a projektů dikasteria.

MODLITBA CHVAL

PhDr. Radek Tichý, Ph.D., S.L.D

1) Modlitba chvály je jedním z druhů křesťanské modlitby

KKC uvádí chválu vedle velebení a klanění, prosebné modlitby, přímlyvné modlitby a díkůvzdání (KKC 2639)

2) „Chvály“ patří mezi tzv. pobožnosti

Chválami rozumíme společný úkon obsahující zpěv, ústní modlitbu, četbu z Písma, svědectví, aj.

- Pobožnosti (lat. *pium exercitium*) jsou projevy zbožnosti, které nejsou liturgií, ale jsou s ní v souladu.
- Mají na zřeteli skutečnost milosti, kterou Bůh zjevil v Kristu Ježíši.
- Respektují ducha liturgie (v případě chval zejm. výrazových prostředků: Písmo svaté, slovo, gesta, některé vyložené liturgické prvky např. žehnutí).
- Inspirují se liturgií (zde se jedná zejména o inspiraci denní modlitbou církve, zařazení žalmu, zařazení chvály, proseb nebo přímlyvu).
- Mají k liturgii přivádět.

3) Základní principy

Ze skutečnosti, že chvály patří mezi pobožnosti, plynou následující principy.

- Chvály jsou užitečné, ale nejsou nezbytně nutné.

- Nemají být vytlačovány ze života církve, ale nesmí se stát důležitějšími, než je liturgie.
- Nesmí se mísit se slavením liturgie (např. nepoužívat liturgické formule, oděvy, nezařazovat do slavení eucharistie) ani se nemají stavět do protikladu k liturgii.

4) Kritéria pastoračního posouzení

Podpořit modlitbu chval ve farnosti je možné když jsou splněna následující kritéria:

- Je v ní patrná biblická, liturgická, ekumenická a antropologická inspirace, neboli není v ní přítomno nic, co by se neslučovalo s křesťanskou naukou, co by mělo prvky magie nebo pověry, nebo nadřazování se nad ostatní nebo neodpovídalo vyjadřovacímu způsobu dnešní doby.
- Nezastiňuje liturgii církve a neodvádí od ní (např. postojem raději půjdu na chvály, než na mši), ale naopak k ní vede, vhodně doplňuje a osvětluje.
- Není strojená, nejedná se o divadlo, ale je to přirozený a autentický způsob modlitby.
- Je respektován názor místního biskupa.

Vše podstatné lze nalézt v *Direktáři o lidové zbožnosti a liturgii*, čl. 7-21.

COVID-19

Zeptali jsme se mladých, jak prožívali nouzový stav spojený s COVID-19.

1. Co sis během omezení, která přinesl Covid-19 uvědomil/a ve vztahu k rodině a domovu?
2. Zapojil/a ses nějakou službou do pomoci potřebným?
3. Co pro tebe bylo během nouzového stavu nejtěžší a za co jsi naopak vděčný/á a rád/a?
4. Co si z tohoto období neseš jako ponaučení, výzvu, motivaci?

Královehradecká diecéze – Dominika (animátorka)

1. Během karantény jsme najednou všichni byli mnohem intenzivněji spolu a všechny události jsme také spolu prožívali. Uvědomila jsem si především to, že bez rodiny by zvládnutí této situace bylo mnohem těžší, protože i přesto, že se nevidím s kamarády a jinými lidmi, je tu stále někdo, s kým můžu problémy i radosti sdílet. Například i prožívání bohoslužeb doma nebo i Velikonoc jsme stále mohli prožívat ve společenství, sice menším, ale stále to bylo společenství. Vnímám mnohem více důležitost rodiny, protože osamocení, zvláště v této době, nemůže být nic příjemného. Také jsem si ale uvědomila, že ve chvíli, kdy jsme všichni v podstatě nepřetržitě spolu, tak občas přestáváme vnímat toho druhého, protože se nepo-

třebujeme ptát: „Jak bylo ve škole? Jak ses celý týden měla?“. Samozřejmě, že všechno není ideální, přesto si však myslím, že rodina je základ, který mě podrží i v krizových situacích.

2. Do pomoci potřebným jsem se zapojila nejvíce na začátku nouzového stavu, kdy jsme všichni z rodiny šli roušky pro nemocnici, kde jich měli opravdu hodně málo.
3. Během nouzového stavu pro mě bylo nejtěžší to, že jsem se přestala stýkat s lidmi, se kterými jsem se normálně viděla v podstatě denně. Přestože jsem introvert, tak postupem času jsem si začala uvědomovat, jak je těžké nevidět se s lidmi, které mám ráda, nepopovídat si s nimi, nesdílet běžné starosti. Online svět toto prostě nenahradí. Také pro mě byla velice těžká nejistota, jak to všechno bude, jak to bude se školou, přijímačkami, životem...

Za co jsem naopak vděčná, je trochu zpomalení v mém životě, kdy se najednou vše poškrtalo, a já mohla na chvíli vydechnout. Také jsem vděčná za to, jakou mám rodinu. Co mě také moc potěšilo, že přestože jsme se přestali stýkat se spolčem, tak po pár týdnech přišla iniciativa, že bychom mohli dělat spolčo online, potěšilo mě, že jsem to nemusela navrhovat já a že se do toho nadšeně vrhli sami.

4. Především ponaučení, že opravdu nemůžeme počítat s rutinou, že všechno bude pořád stejné... protože najednou zničehonic se všechno změnilo, aniž bych si toho stihla všimnout. Jako motivaci nebo výzvu bych viděla především to, že bychom měli být stále tak solidární, jako jsme byli v nouzovém stavu.

Litoměřická diecéze – Štěpán (vysokoškolák)

1. Uvědomil jsem si, že můžu být vděčný za rodinu, kterou mám. Nelezeme si tolik na nervy a dokážeme spolu trávit hezký čas. Na druhou stranu cítím, že už doma není tak úplně doma. Občas jsem se těšil, až se budu moci vrátit do bytu v Praze a začít opět chodit na přednášky, kroužky atd.
2. Sám jsem se do pomoci potřebným nezapojil. Ale musím zmínit svého bratra, který začal s pomocí hned. Studuje prvním rokem medicínu a od dubna pracoval na infekčním

oddělení u nás v Ústí nad Labem.

3. Bylo těžké srovnat si všechny věci a nastolit si nějaký řád. Ze začátku to šlo kupodivu dobře, ale později člověk pohodlní víc a víc a musí se více přemáhat, aby nemarnil čas. Na druhou stranu jsem začal více přemýšlet sám nad sebou a nad Bohem. Začal jsem více číst a snažím se posilovat jak duchovně tak fyzicky.
4. Po skončení tohoto období bych byl moc rád, kdybych se naučil využívat svůj čas opravdu naplno.

Brněnská diecéze – Anežka 20 let

1. Domov netvoří budova, ani věci v ní, ani pokrevní rodina, ale vztahy a pocity mezi lidmi, kteří tu budovu obývají.
2. S mojí maminkou jsme šily roušky pro lidi z vesnice, pro zdravotníky a pro prodavače.
3. Nejtěžší bylo asi nemoci se potkávat s lidmi, na které jsem zvyklá a to, že jsem nemohla jít do kostela. Vděčná jsem za to, že jsem pro sebe a pro rodinu udělala Velikonoce, na které nikdy nezapomeneme a to v dobrém slova smyslu. Na každý den jsem vytvořila takovou ikonu daného dne. Vytvořila jsem symboly na každý den od Zelelného čtvrtku až po Zmrtvýchvstání Páně.
4. Asi si odnáším to, že není kam spěchat. Všechno má svůj čas, a když zpomalíme, tak si začneme všimnout důležitějších věcí, než jsou kariéra, dobrý životní styl a „JÁ“

Olomoucká arcidiecéze – Eliška 18 let

1. Uvědomila jsem si, jak málo času jsem s nimi doposud trávila. Rozhodně v tom velkou roli hraje fakt, že přes školní rok bydlím na internátu a víkendy mám většinou plné.
2. Do žádné větší pomoci jsem se nezapojila, ale celé toto období trávím u mé babičky, které jsem chodívala nakupovat a zkrátka byla s ní.
3. Těžké pro mě bylo nevidět se se svými přáteli a mít distanční výuku, které v mém případě potrvá ještě měsíc. Za nejtěžší určitě považuji, že jsem se nemohla přímo účastnit mši svatých. A za co jsem vděčná? Určitě za moderní technologie. Ano, možná to zní jako vtip, ale díky nim jsem mohla sledovat online mše svaté, různé promluvy a adorace. Jsem ráda, že jsem tu mohla být pro druhé a konečně se zastavit a vrhnout se na dokončení dlouho odkládaných věcí.
4. Když přemýšlím nad nějakým poučením, rezonují ve mně slova z Bible: „Radujte se z maličkostí, praví Pán, radujte se.“ Myslím si, že nejsem jediná, když vnímám, že jsme občas některé věci brala za samozřejmost a nedokázala si jich dostatečně vážít. Například pravidelné setkávání se s přáteli a přítomnost na mši svaté. Výzvou je tedy pro mě se co nejvíce držet těchto slov a nezapomínat na důležitost mše svatí. Mou motivací je určitě plně nabytý den, který je prožitý co nejvíce v Boží přítomnosti, protože právě tyto dny mi dávají sílu do dalších.

Ostravsko-opavská diecéze - Pavel 18 let

1. Jako rodina jsme trávili více času spolu. Ne vždy to bylo v pohodě, ale přijde mi, že každý alespoň trochu začal chápat ostatní členy rodiny, jejich potřeby a zájmy. Dřív jsme si bývali tak troch cizí. Možná k tomu přispíval fakt, že jsme většinu času nebyli tolik spolu (táta věčně v práci, sestra na koleji na vysoké škole). Teď se vidíme téměř neustále a myslím, že se i vztahy mezi námi zlepšily.
2. Přímou jsem se nezapojoval. Chtěl jsem, ale mám poměrně „staré“ rodiče (v důchodovém věku) a nechtěl jsem je ohrozit na zdraví. Celkově jsem pohyb venku omezil na minimum.
3. První týden byla pohoda a sranda. Školu jsem neřešil, chodil jsem s přáteli ven a užíval jsem si „volno“. Ale v té době jsem také vůbec netušil, že budu doma zavřený téměř 2 měsíce. Teprve když vláda oznámila zákaz vycházení a začala karanténa, uvědomil jsem si, co mě čeká. A právě tyto dny pro mě byly nejtěžší. Uvědomit si, že nebude možné jen tak zajít ven, vidět se s přáteli, spolužáky, kněžímí atd. Ale nemohu tuto situaci pouze kritizovat. Když jsem si plně uvědomil, co mě a vlastně nás všechny čeká, řekl jsem si, že tuto příležitost využiju k dobrému. Splnil jsem všechny věci, které jsem odkládal, udělal jsem si ve všem pořádek, začal jsem číst nejen školní, ale i duchovní literaturu a také si nastavil

pravidelní denní režim (velmi doporučuji).

4. Během karantény mi hodně chyběli přátelé, příbuzní, mše, zážitky a akce, které byly zrušeny. Myslím a doufám, že si všichni začneme více vážit všeho. Každé střetnutí s přáteli, každá návštěva, obejmutí, úsměv, ale třeba právě i mše a společná modlitba po této chaotické době nás bude více bavit. Doufám, že si toho budeme více vážit a dlouho vzpomínat.

Plzeňská diecéze – Eva 21 let

1. Co sis během omezení, která přinesl Covid-19 uvědomila ve vztahu k rodině a domovu? Například to, že bych mohla věnovat více času své blízké rodině (dědeček, babička, sourozenci). Uvědomila jsem si také pevnost mých vztahů s rodiči.
2. Zapojila ses nějakou službou do pomoci potřebným? Darovala jsem látky na šití roušek pro nemocnice. Sama nemám šicí stroj.
3. Co pro tebe bylo během nouzového stavu nejtěžší a za co jsi naopak vděčná a ráda? Náročné bylo udržet pozornost při své práci, dodržovat řád dne. Jsem vděčná za čas, který se mi naskytl. Ten jsem mohla věnovat modlitbě a přemýšlení nad svou vírou. Také za utužení některých přátelských vztahů a za možnost modlitby přes internet.
4. Co si z tohoto období neseš jako ponaučení, výzvu, motivaci? Nesu si

větší zodpovědnost ke svému okolí. Ponaučení, že opravdové jistoty jsou pouze v Bohu. Výzvu aktivněji se zapojovat do společenství církve.

Českobudějovická diecéze – Petra 20

1. Ve vztahu k rodině jsem si uvědomila, že mi chybí. Rodiče mám ve Valašských Kloboukách a já jsem byla celou karanténu v Českých Budějovicích. To, že mi chybí, jsem se snažila vynahrazovat častějšími telefonáty.
2. Chtěla jsem, ale znamenalo by to ohrožení přítele sestry, proto jsem se snažila být mimo kontakt lidí.
3. Nejtěžší pro mě bylo nikam nechodit a nepotkávat se s kamarády. Také bylo náročné jezdit MHD. Byl to opravdu zvláštní pocit, když se všichni kolem sebe dívali, jako kdyby měl každý Covid-19. Vděčná jsem za to, že jsem měla více času sama na sebe, a když jsem nemohla být se svojí rodinou, trávila jsem alespoň čas s rodinou přítele.
4. Jako ponaučení bych si vzala to, že stát se může opravdu cokoli v tu nejnečekanější dobu. Z tohoto období si odnáším, že bych se měla více zaměřit na rodinu a blízké kolem sebe, protože nikdy nevíme, co se může stát. Období karantény mi dalo příležitost naučit se a pravidelně modlit růženec.

30. VÝROČÍ SEKCE PRO MLÁDEŽ ČESKÉ BISKUPSKÉ KONFERENCE

Na podzim tohoto roku si Sekce pro mládež připomene 30 let od svého vzniku. Dvou bývalých ředitelů jsme se zeptali, jak se mění pastorece mládeže v průběhu let a čím dnešní mládež nejlépe oslovit.

P. Mirek Šimáček

S vděčností k Bohu si uvědomuji, že Sekce pro mládež ČBK je zde již 30 let. Kolik milostí jsme skrze tuto službu církve dostali. Vznikla, jako všechny Boží věci, z malého semínka. Tím byla otázka litoměřického generálního vikáře Bezděka, kterou mi položil po prvním diecézním setkání v litoměřické katedrále 7. 4. 1990: „Mirku, to bylo krásné a bude ještě něco?“ A tato otázka se stala spouštěčem pro vznik sekce.

Jak se změnila práce s mládeží od doby, kdy jsi byl ředitelem sekce pro mládež, tedy od roku 1990–2001?

Doba, ve které jsem působil na sekci, byla zakladatelská, pionýrská, a tedy značně dobrodružná. Hledali jsme cesty, ale ty cesty do jisté míry vycházely již z životem osvědčených a prověřených, dobrých zkušeností církve z doby nesvobody, jejich některých mimořádných duchovních osobností i ze zkušeností tisíců mladých lidí. Měl jsem také možnost je intenzivně zažít a spoluvytvářet při svém působení v Příchovicích. Přemýšleli jsme, jak je rozšířit. Postupně jsme objevovali důležitost formace, vzdělání, začali připravovat různé typy setkávání, přípravu animátorů. Uvě-

domovali jsme si stále víc důležitost spolupráce mezi diecézemi, někdy náročné, ale plodné a velmi nám pomohla spolupráce s papežskou radou pro laiky, kde jsme se setkali a spolupracovali v souladu s univerzální církví.

Bylo darem, že v roce 2001 jsem mohl předat vedení sekce P. Janu Balíkovi. Tím služba zachovala kontinuitu a zároveň se dále rozvíjela. Pokračovala mezinárodní spolupráce, přicházely ke slovu nové komunikační technologie: vznikl např. web Signály a časopis In. Objevovala se však také nová rizika daná procesy ve společnosti směřující k individualismu, relativismu, nesprávnému chápání svobody, křivení pojmu lidských práv a další.

Mládež je nejcitlivější složka společnosti a je nejvíce ovlivňována prostředím, ve kterém žije. Vystihuje to slogan: jací jsou dospělí, taková je mládež. Myslím, že práce s mládeží je dnes náročnější. Individualismus a uzavírání se do „bublin“, které např. umožňují i sítě, odvádí mnohdy mladého člověka od dostupnosti vytvářet skutečně životaschopná společenství. Není snadné je pomoci mladým vytvářet. Přitom jsou stále velmi důležitým místem pro učení se žití evangelia a společné nalézání moudrosti.

I tato otázka je tedy jednou z výzev dnešní doby.

Jak dnes můžeme mladé oslovit, čím je zaujmout, jak je nejlépe vést ke Kristu?

Když vezmeme do ruky první vydání časopisu *Budoucnost církve* s datem 15. 4. 1994, nalezneme tam v článku PhDr. Jaroslava Šturmy tyto řádky: “Není pochyb o tom..., že hledání je výrazem vnitřních potřeb a tendencí mladého člověka, které patří k vývojovému období dospívání a mladé dospělosti. Tyto potřeby a nároky, hledání místa ve světě se vymezují v úzkém vztahu, kontrapunktu k hodnotám a životnímu stylu, který nacházejí mladí lidé kolem sebe. Jinými slovy: tento projev vývojové zákonitosti, je silně spoluurčován světem, v němž mladí lidé žijí, lidmi, s nimiž se setkávají...My kolem nich máme obrovskou zodpovědnost za to, jaký svět jim zprostředkováváme, do jakého je uvádíme.”

Kdysi se mě jeden komunistický tajemník znepokojeně ptal, jak to dělám, že mi na faru jezdí tolik mladých. Odpověděl jsem „Snažím se říkat jim to, čemu sám věřím a žít to, co jim říkám.“ Mladí lidé jsou citliví na pravdu. Je skutečností, že jsou také citliví na lásku na opravdové přátelství, hledají domov, což je dnes stále vzácnější a sociální sítě jej nemohou nikdy nahradit. Cestu vidím v osobním kontaktu s mladým člověkem a vytváření živého, přátelského společenství, postaveného na Kristově přítomnosti. O ní jsem přesvědčen.

V čem mladí zůstávají stále stejní.

Na to jsem již trochu odpověděl v předcházející úvaze. Mladý člověk hledá svou

vlastní identitu, proto se často vymezuje vůči okolí. Je však citlivý na opravdový zájem, na lásku, na přijetí. Je rád, když mu věnujeme čas, i když to tak někdy nevypadá. Má schopnosti a sílu nasadit se pro velké ideály. Když jsme se zúčastnili poprvé po pádu železné opony VI. světového dne mládeže v Čenstochové, přijelo nás téměř 8 tisíc. Vybudovali jsme podium, stany, polní kuchyni, polní nemocnici, latríny, koryta s tekoucí vodou, ubytovali se ve školách. Běžel program, liturgie, návštěvy biskupů atd. Silně jsem si uvědomoval, že mladí lidé, s naší pomocí, vybudovali malé, funkční město. Obdivoval jsem, co dokáží, jaké schopnosti se v nich rozvinuly, když pochopili, že to má velkou cenu. Tedy pokud se podaří mladému člověku ukázat skutečné hodnoty a on je přijme, dokáže neskutečně mnoho. A tou největší „hodnotou“ nebo lépe řečeno skutečností, je Ježíš Kristus zmrtnýchvstalý.

Svatý Jan Pavel II. to geniálně vystihl ve své promluvě na XV. světovém setkání v Říme v roce 2000.: „Drazí mladí začínajícího století, řeknete-li Kristu ano, pak říkáte ano každému vašemu vznešenému ideálu. Nebojte se mu svěřit. On vás povede a dá vám sílu, abyste ho denně v každé situaci následovali.“

Koho by si dal dnes mladým za vzor?

Na prvním místě Pannu Marii. Myslím, že je nedostižným vzorem jako někdo, kdo je úplně normální (žena v domácnosti, a matka, která se stará o dítě, ta, která v Nazaretě chodí se džbánem na hlavě pro vodu z pramene.) Na druhé straně člověk, který Bohu dokázal říci dokonale ano. To je vzor pro každého a zejména mladého člověka, protože její ano bylo naprosto

úplné, přestože zaznělo ve věku dospívání.

A pak samozřejmě množství svatých, doporučuji, aby si mladý člověk vybral a vytvořil si své vlastní malé litanie. Chiara Badáno, Antonieta Meó, Jan Pavel II. ale třeba také čeští národní světcí sv. Václav, Vojtěch, sv. Ludmila, sv. Zdislava, Jan Nepomucký... A poznali jsme i některé naše mladé lidi, kteří zemřeli v pověsti svatosti, také těmi se lze inspirovat.

P. Vítek Zatloukal

1. Jak se změnila práce s mládeží od doby, kdy jsi byl ředitelem Sekce pro mládež, tedy od roku 2005-2011

Vidím dva momenty: za prvé je to požadavek na profesionalitu, za druhé je zde větší nutnost velkorysosti v přístupu k nim, Tekutou modernitu nelze sevřít do úzkých škatulek našich představ „jak by to mělo být“. Koneckonců stále platí, že „Bůh je větší“.

2. Jak dnes můžeme mladé lidi oslovit, čím je zaujmout, jak je nejlépe vést ke Kristu?

Stejně jako vždy před tím - opravdovým svědectvím o vlastním životě s Ježíšem. Ne-

lze se spolehnout na technologie, dokonalé návody. Když žijeme pravdivě svůj vztah k Bohu v Duchu Svatém, jsou lidé přitahováni k Tomu, jenž byl Vyvýšen. Nevyvyšovat sebe, ale Ježíše.

3. V čem mladí lidé zůstávají stále stejní

V tom všem, co je součástí mládí - hledání, touha po lásce, odhodlání vrhnout se do dobrodružství, vášnivost, mohl bych pokračovat ještě mnoha dalšími výčty toho, co charakterizuje mládí. Spíše si musíme klást otázku, co je odlišuje. Mobilita, technologie, zvyšující se věk sociálního dospívání, větší neznalost (nezkušenost) života, pohodlnost života, atd.

4. Koho bys dal dnes mladým za vzor?

Všechny svaté. :-D Ať už byli nebo nebyli svatořečení. Pro každého může být vzorem někdo jiný. Pier Giorgio Frassati, Abbé Pierre, Tereza z Lisieux, Matka Tereza, Otec Jeroným, nebo paní Fritzová z naší farnosti, doktor Tomáš od nás s manželkou Maruškou, Milan Svojanovský, náš biskup Martin, Martička, moji rodiče, ... kolem mne žije hodně lidí, kteří kráčí po cestě svatosti.

STUDIJNĚ-FORMAČNÍ KURZ

Systematické vzdělávání a formace v oblasti diecézní pastorace mládeže

CO KURZ NABÍZÍ

- vzdělávání, formaci, přednášky, práci ve skupinkách,
- vzájemné předávání zkušeností,
- sdílení, poznání nových lidí, spoluvytváření společenství

PRO KOHO

- kněze, kaplany zodpovědné za mládež,
- animátory společenství, zástupce řeholí a hnutí,
- katechety, pro pracující s mládeží,
- pracovníky diecézních center

CÍL

- vzdělávání a formace pracovníků v diecézní pastoraci mládeže
- promyšlení aktuálních otázek spojených s pastorační mládeží
- vytváření živého formačního společenství

DĚLKA

- 2 roky, každý rok 4 týdny
- týden formační
- týden studijní
- týden exercicií
- týden pro kněze a laiky

(Možnost jednorázových vstupů po dohodě s ředitelem kurzu.)

TERMÍNY KURZŮ

- 11. – 16. 10. 2020

Češkovice – Blansko

- 8. – 13. 11. 2020
Erlebachova Bouda - Špindlerův Mlýn
- 10. – 15. 1. 2021
exercicie Svatý Hostýn
- 11. – 16. 4. 2021
Erlebachova Bouda - Špindlerův Mlýn

(Program na daný termín bude zveřejněn vždy měsíc před začátkem kurzu.)

CENA

- 1400,- Kč pro řádné studenty SFK (zapsané v prvním či druhém ročníku studia);
- 1700,- Kč pro absolventy a studenty ve 3. a vyšším ročníku;

(V ceně je zahrnuto ubytování od neděle do pátku, plná penze i účastnický poplatek. Ceny jsou výrazně dotovány Sekcí pro mládež ČBK a Asociací křesťanských spolků mládeže z. s.)

KONTAKT

Informace ke kurzu: gargulakova@cirkev.cz

Sekce pro mládež ČBK

Thákurova 3, 160 00 Praha 6, Dejvice

tel: +420 739 730 635

mail: mladez@cirkev.cz

Kurz pořádá: Sekce pro mládež ČBK ve spolupráci s Asociací křesťanských spolků mládeže za podpory MŠMT.

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, Tel.: 224 818 757

On-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Chiara Amirante

Boží průlom v římském podsvětí

Knihy vypráví o díle Boží prozřetelnosti v životě autorky, zakladatelky komunity Nové horizonty, která se věnuje narkomanům a mladým lidem v těžkých životních situacích.

Chiara Amirante (* 1966) byla v mládí formována v Hnutí fokoláre, ale po těžké nemoci byla propuštěna a objevila své vlastní povolání – žít naplno evangelium a ruku v ruce s Ježíšem „sestupovat do pekel“ zoufalých mladých lidí, přinášet jim novou naději a radost ze Vzkříšeného. Svě poslání začínala v devadesátých letech v Římě jako mladá neznámá dívka s chatrným zdravím, zcela bez prostředků. Dnes ji zná celá Itálie. Komunita Nové horizonty zahrnuje více než 200 center a tisíce příznivců a dobrovolníků v Itálii i v zahraničí. Chiara napsala také řadu bestsellerů a bývá častým hostem televizních pořadů. Věnuje se převážně vedení komunity a formaci. Je poradkyní papežských rad pro migranty a pro evangelizaci.

brož., 248 s., cena 259 Kč

Jacques Mourad – Guillem Amaury (ed.)

Mnich v zajetí islamistů

Poutavé svědectví otce Jacquese Mourada, který prožil téměř pět měsíců v zajetí islamistů, si našlo své čtenáře po celém světě. Pravdivý životní příběh, ve kterém víra vítězí nad násilím, naděje nad nespravedlivostí a milosrdenství a odpuštění nad lidskou krutostí, získal v roce 2019 nejvyšší ocenění na 8. ročníku francouzské Prix littéraire de l'Œuvre d'Orient.

brož., 215 s., cena 259 Kč

Sally Readová

Zářivá temnota noci

Příběh autorky, dříve zapřísáhlé ateistky, je napsán poetickým jazykem, přičemž svou vlastní zkušenost setkání s Bohem autorka popisuje velmi výmluvně a přesvědčivě. Proměněna je i její zkušenost manželství a rodičovství během života v zahraničí. Intimně prožívá novou lásku k samotnému Kristu a přijímá víru, kterou předtím odmítala jako bigotní a tíživou.

váz., 168 s., cena 279 Kč

Anna Penna FSP

Moje první svaté přijímání

Knížička je určena dětem, které přistupují poprvé k svatému přijímání. Může být použita jako drobná pomůcka k prožití jedinečné události jejich života a v dalších dnech jim tento okamžik připomenout a prohloubit ho.

brož., 16 s., cena 25 Kč

Sophie de Mullenheim

Poprvé u Ježíšova stolu

Dárková kniha k prvnímu svatému přijímání. Stručně a přehledně shrnuje mešní liturgii a svátost smíření. Je doplněna malými katechezemi a svědectvími ze života svatých (Tarsicius, Terezička...). Dále obsahuje základní modlitby a další modlitební a biblické texty. V knížce je prostor pro vlepění fotografie, dopisování jmen kmotrů a další.

váz., barevné ilustrace, 64 s., cena 165 Kč

Moje první
svaté přijímání

Jacques Philippe

Hledej pokoj a zůstávej v něm

Bůh je Bohem pokoje. Vzpomeňme si na zkušenost proroka Eliáše: Bůh nebyl ani ve vichru, ani v zemětřesení, ani v ohni, ale „v tichém a jemném vánku“ (srov. 1 Král 19,12).

Často se zneklidňujeme a chceme všechno vyřešit sami, ačkoli by bylo účinnější zůstat pokojně před Božím pohledem a nechat jej jednat, s moudrostí a mocí nekonečně větší, než je ta naše. „Neboť toto praví Panovník Hospodin, Svätý Izrael: ‚V obráčení a ztišení bude vaše spása, v klidu a důvěře vaše vítězství‘“ (Iz 30,15).

Kniha vychází v novém překladu Kateřiny Lachmanové.

brož., 104 s., 129 Kč

3. vydání

HRADEC KRÁLOVÉ

2021

XXXIV. světový den mládeže
Jsem služebnice Páně: ať se mi stane
podle Tvého slova. Lk 1,38

Vydává
Sekce pro mládež ČBK
a Asociace křesťanských spolků, z.s.

Thákurova 3
160 00 Praha 6